

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13.

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

25 червня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СПОРІВ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітня програма «Магістр права»

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИК:

Професорка кафедри міжнародного та
європейського права, кандидатка
юридичних наук, доцентка
16 червня 2026 року

Роксолана ІВАНОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри міжнародного та
європейського права
17 червня 2026 року, протокол № 13.

Завідувачка кафедри міжнародного та
європейського права, кандидатка
юридичних наук, доцентка
17 червня 2026 року

Світлана ЛОЗІНСЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
18 червня 2026 року

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
18 червня 2026 року

Віктор ЗАХАРЧУК

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
18 червня 2026 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	– 4
2.	Програмні компетентності і заплановані результати навчання	– 4
3.	Програма навчальної дисципліни	– 4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	– 7
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 7
	4.2. Аудиторні заняття	– 8
	4.3. Самостійна робота студентів	– 8
5.	Методи навчання та контролю	– 8
6.	Схема нарахування балів	– 9
7.	Рекомендовані джерела	– 9
	7.1. Основні джерела	– 9
	7.2. Допоміжні джерела	– 10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 11

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– D Бізнес, адміністрування та право
2. Код і назва спеціальності	– D8 Право
3. Назва спеціалізації	– немає
4. Назва дисципліни	– Вирішення міжнародних економічних спорів
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– другий
7. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– магістр
8. Загальний обсяг вивчення дисципліни (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
9. Форма семестрового контролю	– залік
10. Місце дисципліни в логічній схемі: дисципліна пов'язана з такими навчальними дисциплінами:	– Україна в міжнародному правовому вимірі;
Проблеми нормотворення та правозастосування;
Міжнародні комерційні угоди;
Юридичний супровід економічної діяльності;
Міжнародне антидискримінаційне право.
11. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті. Спеціальні компетентності СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. СК 4. Здатність аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем із правовою системою України. СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та процесі застосування інститутів публічного і приватного права. СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. СК 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів. СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають
---	--

	системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефаківців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
Програмні результати навчання	РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, аргументувати висновки. РН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово. РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції. РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу. РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-правові засади вирішення міжнародних економічних спорів

Поняття міжнародного економічного спору та його місце в системі міжнародного економічного права. Правова природа міжнародних економічних спорів. Предмет, суб'єкти та об'єкти міжнародних економічних спорів. Класифікація міжнародних економічних спорів. Особливості спорів між державами, міжнародними організаціями, суб'єктами господарювання та інвесторами.

Джерела правового регулювання міжнародних економічних спорів. Міжнародні договори, міжнародний звичай, загальні принципи права, судова та арбітражна практика, акти міжнародних організацій. Роль міжнародного економічного права у забезпеченні стабільності міжнародних економічних відносин.

Основні принципи вирішення міжнародних економічних спорів: верховенство права, добросовісність, рівність сторін, мирне вирішення спорів, *pacta sunt servanda*, ефективний захист прав та законних інтересів учасників міжнародних економічних відносин.

Сучасні тенденції розвитку механізмів вирішення міжнародних економічних спорів в умовах глобалізації, цифровізації та трансформації міжнародної економіки.

Тема 2. Міжнародно-правові механізми вирішення міжнародних економічних спорів

Міжнародно-правові засоби мирного вирішення спорів. Переговори, консультації, добрі послуги, посередництво, примирення та інші дипломатичні способи врегулювання спорів.

Судові та арбітражні механізми вирішення міжнародних економічних спорів. Міжнародний Суд ООН, Постійна палата третейського суду (PCA), міжнародний комерційний арбітраж.

Роль міжнародних економічних організацій у врегулюванні спорів. Особливості компетенції міжнародних судових та арбітражних установ.

Виконання міжнародних судових та арбітражних рішень. Визнання та примусове виконання рішень відповідно до міжнародних договорів.

Тема 3. Вирішення спорів у міжнародному торговельному праві

Поняття міжнародних торговельних спорів та їх особливості. Механізми врегулювання спорів у міжнародній торгівлі.

Система врегулювання спорів Світової організації торгівлі. Організація процедури розгляду спорів у рамках СОТ. Особливості сучасного функціонування механізму врегулювання спорів СОТ.

Вирішення спорів у межах міжнародних торговельних угод та угод про вільну торгівлю.

Практика вирішення міжнародних торговельних спорів та її значення для розвитку міжнародного економічного права.

Тема 4. Міжнародний комерційний арбітраж

Поняття, принципи та особливості міжнародного комерційного арбітражу.

Арбітражна угода: поняття, форма, дійсність та правові наслідки.

Провідні міжнародні арбітражні інституції: Міжнародний арбітражний суд ІСС, Лондонський міжнародний арбітражний суд (LCIA), Арбітражний інститут Торгової палати Стокгольма (SCC), Віденський міжнародний арбітражний центр (VIAC), Міжнародний комерційний арбітражний суд при ТПП України.

Арбітражний розгляд міжнародних економічних спорів. Арбітражне рішення, його юридична сила та порядок виконання.

Тема 5. Вирішення міжнародних інвестиційних спорів

Поняття міжнародних інвестиційних спорів.

Міжнародно-правові гарантії захисту іноземних інвестицій.

Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (Вашингтонська конвенція 1965 року).

Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів (ICSID): компетенція, процедура розгляду спорів, виконання рішень.

Практика вирішення інвестиційних спорів за участю України.

Тема 6. Альтернативне вирішення міжнародних економічних спорів

Поняття альтернативного вирішення спорів (ADR).

Переговори, медіація, примирення, експертне визначення та інші позасудові способи врегулювання міжнародних економічних спорів.

Міжнародно-правове регулювання медіації. Сінгапурська конвенція про міжнародні мирові угоди, укладені за результатами медіації.

Переваги та недоліки альтернативних способів вирішення міжнародних економічних спорів.

Тема 7. Виконання міжнародних судових та арбітражних рішень

Поняття та правова природа міжнародних судових і арбітражних рішень.

Нью-Йоркська конвенція 1958 року про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень.

Підстави для відмови у визнанні та виконанні іноземних арбітражних рішень.

Визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні.

Практика Верховного Суду щодо виконання міжнародних арбітражних рішень.

Тема 8. Вирішення міжнародних економічних спорів за участю України

Особливості участі України у міжнародних економічних спорах.

Міжнародні інвестиційні спори за участю України.

Спори, пов'язані з виконанням міжнародних економічних договорів.

Правові механізми захисту економічних інтересів України у міжнародних судових та арбітражних установах.

Практика міжнародних судових та арбітражних органів щодо спорів за участю України.

Тема 9. Сучасні тенденції розвитку механізмів вирішення міжнародних економічних спорів

Цифровізація міжнародного арбітражу та онлайн-вирішення спорів (ODR).

Використання сучасних інформаційних технологій під час вирішення міжнародних економічних спорів.

Вплив штучного інтелекту на міжнародне комерційне судочинство та арбітраж.

Вирішення міжнародних економічних спорів в умовах глобальних криз, санкційної політики та збройних конфліктів.

Перспективи розвитку міжнародних механізмів вирішення економічних спорів у контексті реформування міжнародного економічного правопорядку.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Інд. завд.	СРС	Усього	Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Інд. завд.	СРС
1	Теоретико-правові засади вирішення міжнародних економічних спорів	8	1	1	–	–	6	8	–	–	–	–	8
2	Міжнародно-правові механізми вирішення міжнародних економічних спорів	10	2	2	–	–	6	10	2	–	–	–	8
3	Вирішення спорів у міжнародному торговельному праві	8	2	2	–	–	4	8	2	1	–	–	5
4	Міжнародний комерційний арбітраж	10	2	4	–	–	4	10	2	1	–	–	7

5	Вирішення міжнародних інвестиційних спорів	8	2	2	–	–	4	8	–	–	–	–	8
6	Альтернативне вирішення міжнародних економічних спорів	12	4	4	–	–	4	12	2	2	–	–	8
7	Виконання міжнародних судових та арбітражних рішень	8	2	2	–	–	4	8	2	2	–	–	4
8	Вирішення міжнародних економічних спорів за участю України	8	2	2	–	–	4	8	–	–	–	–	8
9	Сучасні тенденції розвитку механізмів вирішення міжнародних економічних спорів	18	1	1	–	–	16	18	2	–	–	–	16
Всього годин		90	18	18	–	–	54	90	10	6	–	–	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає опрацювання завдань до кожної теми та виконання індивідуальних завдань.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів, а також порядок здобуття балів за самостійну роботу визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація;
- 3) дискусія.

На семінарських (практичних) заняттях застосовуються:

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 2) вирішення ситуаційних завдань;
- 3) складання та розгляд окремих процесуальних документів.

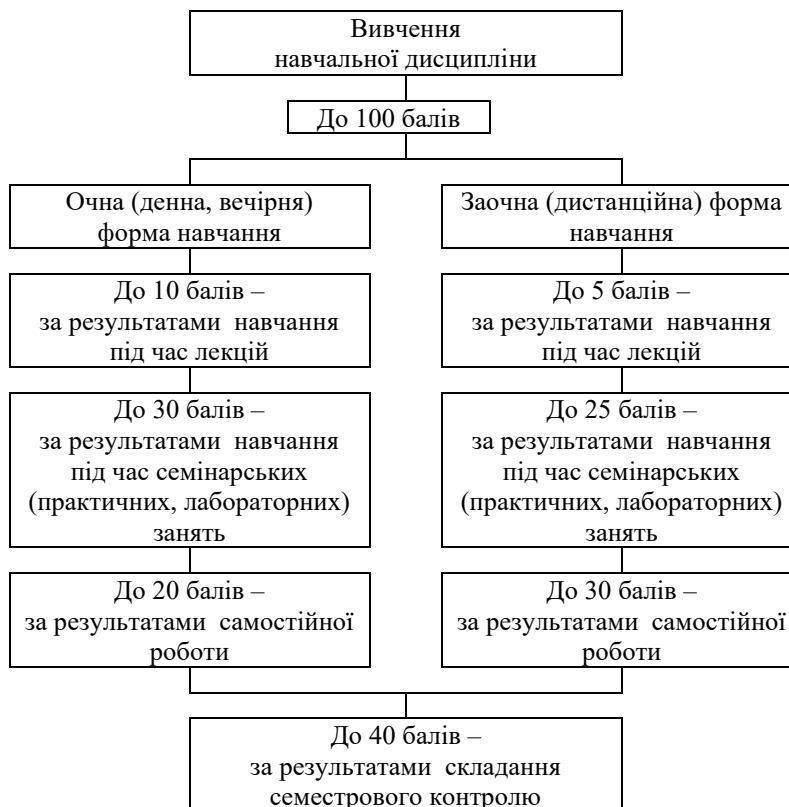
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у таких формах:

- 1) усне або письмове опитування на семінарських заняттях;
- 2) перевірка виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 3) складання та обговорення окремих процесуальних документів за ситуаційними завданнями;
- 4) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залікова оцінка виставляється на підставі результатів поточного оцінювання або складання заліку, який проводиться у формі тестування. У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться у формі тестування із застосуванням комп'ютерних технологій в режимі реального часу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів визначаються у силабусі з дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 року.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text
3. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йоркська конвенція) від 10 червня 1958 року.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070#Text
4. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж від 21 квітня 1961 року.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_069#Text
5. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (ICSID Convention) від 18 березня 1965 року.
URL: <https://icsid.worldbank.org/resources/rules-and-regulations/convention>

6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Віденська конвенція, CISG) від 11 квітня 1980 року. URL: https://uncitral.un.org/en/texts/salegoods/conventions/sale_of_goods/cisg
7. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговельний арбітраж (зі змінами 2006 року). URL: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration
8. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
9. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24 лютого 1994 року № 4002-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>
10. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
11. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
12. Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL Arbitration Rules). URL: <https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/contractualtexts/arbitration>
13. ICSID Arbitration Rules (2022). URL: <https://icsid.worldbank.org/procedures/arbitration>
14. ICC Arbitration Rules (2021). URL: <https://iccwbo.org/dispute-resolution/dispute-resolution-services/arbitration/rules-of-arbitration/>
15. Permanent Court of Arbitration. Optional Rules. URL: <https://pca-cpa.org/en/services/arbitration-services/>
16. United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL). Official Documents. URL: <https://uncitral.un.org>

7.2. Допоміжні джерела

1. Born G. B. *International Commercial Arbitration*. 3rd ed. Kluwer Law International, 2021.
2. Schreuer C. H., Malintoppi L., Reinisch A., Sinclair A. *The ICSID Convention: A Commentary*. 3rd ed. Cambridge University Press, 2022.
3. Redfern A., Hunter M., Blackaby N., Partasides C. *Redfern and Hunter on International Arbitration*. 7th ed. Oxford University Press, 2022.
4. Mistelis L., Brekoulakis S. (eds.). *Concise International Arbitration*. 2nd ed. Kluwer Law International, 2015.
5. Brown C., Miles K. (eds.). *Evolution in Investment Treaty Law and Arbitration*. Cambridge University Press, 2011.
6. Douglas Z. *The International Law of Investment Claims*. Cambridge University Press, 2009.
7. Trebilcock M. J., Howse R., Eliason A. *The Regulation of International Trade*. 5th ed. Routledge, 2023.
8. Collins D. *An Introduction to International Investment Law*. Cambridge University Press, 2022.
9. Van den Berg A. J. *The New York Arbitration Convention of 1958*. Kluwer Law International.
10. International Chamber of Commerce (ICC). *ICC Dispute Resolution Bulletin*. URL: <https://iccwbo.org>
11. International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). *ICSID Caseload – Statistics*. URL: <https://icsid.worldbank.org/resources/publications>
12. Permanent Court of Arbitration. Annual Reports. URL: <https://pca-cpa.org>
13. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). *Investment Dispute Settlement Navigator*. URL: <https://investmentpolicy.unctad.org/investment-dispute-settlement>
14. World Trade Organization. *Dispute Settlement Gateway*. URL: https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_e.htm
15. OECD. *International Investment Agreements*. URL: <https://www.oecd.org/investment/>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <https://www.president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <https://www.supreme.court.gov.ua> – Офіційний сайт Верховного Суду.
5. <https://www.court.gov.ua> – Веб-портал «Судова влада України».
6. <https://www.gp.gov.ua> – Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора.
7. <https://www.npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України.
8. <https://www.nbu.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.